

Examenul național de bacalaureat 2025 - simulare
Proba E. a)
Limba și literatura română

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I**(50 de puncte)****Citește următorul fragment:**

Unde se va fi întâlnit prima oară Barbilian cu Țițeica? Țițeica era deja celebru pe plan internațional când Barbilian începea liceul. Era alegerea lui Țițeica să își asume o operă de apostolat și să lucreze pentru *Gazeta matematică*, o alegere generoasă de a desfășura o activitate importantă în domeniul educației în România, printre altele, coordonând și organizarea concursului *Gazetei matematice*. Țițeica scria rapoartele anuale despre concurs și decernarea premiilor, care erau publicate în *Gazetă*, ca editoriale. Câștigătorul ediției din 1912 a fost Dan Barbilian, elev la Liceul „Gheorghe Lazăr”, despre care editorialul *Gazetei* consemnează că „a îndeplinit condițiunile pe care le cerem noi pentru această deosebită cinste”. Acesta a fost contextul în care Barbilian l-a cunoscut oficial pe Țițeica. Nu avea să-i urmeze sfaturile întotdeauna, relația lor a avut suișuri și coborâșuri, dar primul moment în care a primit informații despre importanța contribuțiilor matematice ale Programului de la Erlangen trebuie să fi fost legat de relația cu unul dintre cei mai bine informați geometri ai momentului.

Aminteam mai sus că Dan Barbilian a studiat între 1914 și 1921 matematica la Facultatea de Științe din București și că studiile i-au fost întrerupte de perioada în care și-a efectuat serviciul militar, în timpul Primului Război Mondial. Între 1921 și 1924, Barbilian s-a aflat în Germania, unde a cochetat o vreme cu ideea de a scrie o teză sub îndrumarea lui Edmund Landau. La un moment dat, în 1922, Gheorghe Țițeica l-a sfătuit, printr-o scrisoare, să se mute la Hamburg și să își scrie teza sub îndrumarea lui Wilhelm Blaschke. Dar Barbilian avea să opteze pentru teoria numerelor și pentru Edmund Landau, o opțiune compatibilă cu interesele lui de cercetare de mai târziu, mai precis, de după 1938. Acest proiect academic nu va fi încununat de succes și, în 1924, Barbilian a revenit în România, cu sănătatea mult marcată de greșelile făcute în perioada lui germană; avea să-și susțină doctoratul abia cinci ani mai târziu, la Universitatea din București, sub conducerea lui Țițeica. Cu o teză de geometrie totuși.[...]

Ce mentor extraordinar s-a dovedit a fi Țițeica pentru Barbilian! Sunt îndrumători de doctorat care nu lasă o atât de pronunțată urmă în cercul de idei al doctoranzilor lor. Când Barbilian și-a susținut teza cu Țițeica, se cunoșteau de mai bine de 15 ani. Toată viața, Barbilian se gândea ce-ar fi zis Țițeica sau cum ar fi privit o anumită problemă.

Bogdan Suceavă, *Adâncul acestei calme creste. Programul de la Erlangen și poetica Jocului secund*,
 Editura Polirom, 2022

*adagiu, substantiv comun - cugetare, dicton, maximă

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al expresiei *nu va fi încununat de succes* și al cuvântului *marcată*. **6 puncte**
2. Menționează care este responsabilitatea lui Țițeica în cadrul concursului *Gazetei matematice*, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează motivul pentru care Dan Barbilian și-a întrerupt studiile la Facultatea de Științe, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care Barbilian nu a urmat sfatul lui Țițeica de a se muta la Hamburg. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, relația dintre Barbilian și Țițeica, așa cum rezultă din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă un mentor poate sau nu poate să schimbe destinul elevului său, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din eseul lui Bogdan Suceavă, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice:

Bătrânul Soare orb trăiește încă?

*La țăr murile-apusului sosit,
Bătrânul Soare obosit
A poposit
Pe-o stâncă.*

*Înspre apus
Un stol de corbi flămânzi s-a dus,
- Acolo unde cerul ostenit
S-a povârniit*
Pe valurile verzi și moarte. [...]
Pe stânca lui ce mai așteaptă oare
Bătrânul soare?*

*Căci, iată, e târziu acum,
Și vântul suflă cerul ca pe-un fum,
- Și, uite, cel din urmă corb s-a dus
Pe ghețurile verzi de la apus,
- Spre mieznoapte cel din urmă corb!*

Tot mai trăiește bietul Soare orb?
Al. Philippide, *Apus de toamnă*

*a se povârni, vb. - a se înclina, a se apleca

Notă - Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ studiat*, aparținând lui Ioan Slavici.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
- evidențierea unei trăsături a personajului ales prin două episoade/secvențe comentate;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj ale textului narativ, semnificative pentru construcția personajului (de exemplu: acțiune, incipit, final, conflict, tehnici narative, modalități de caracterizare, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseuul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.